

Kinek szól az evangelizáció?

Teológiai alapvetés.

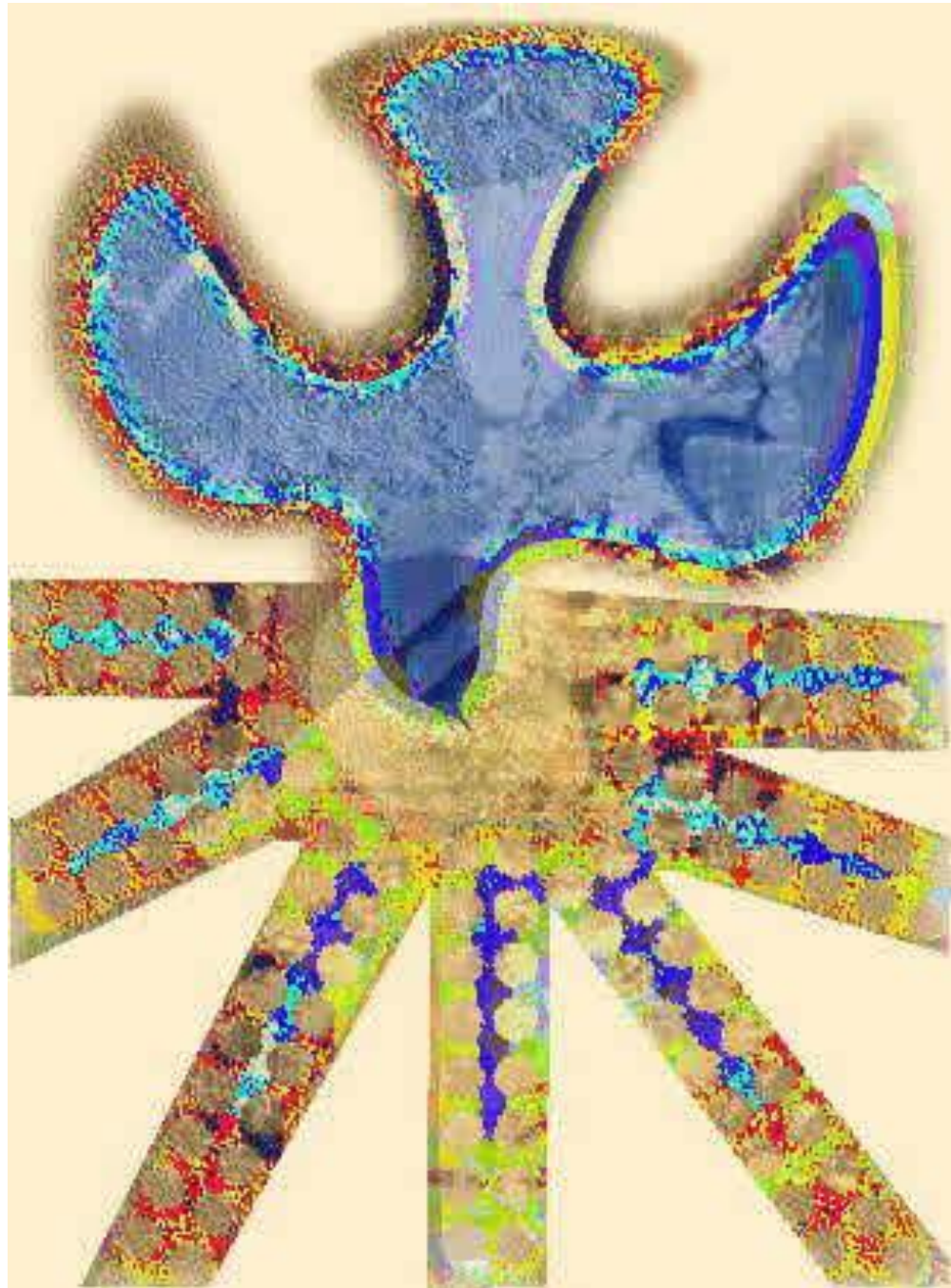
Missziós kérdésfelvetések.

I. Szavak rengetegében

- A küldetés (*missio*)
 - „Amint engem küldött az Atya...”
 - „... úgy küldelek én is titeket!” (Jn 20,21)
- Atya – Fiú – mi
 - a Szentháromság szívéből
 - a Szentlélekben
 - az emberekhez

A küldés rejtett kulcsszava: átadni (*paradidomi*)

- Atya – Fiú
 - „Az Atya ugyanis szereti a Fiút, s mindent megmutat neki, amit tesz” (Jn 5,20)
 - „Atyám mindent átadott nekem, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú...” (Mt 11,27)
- Fiú – apostolok
 - „...és az, akinek a Fiú kinyilatkoztatja” (Mt 11,27)
 - „Ezért adom át nektek az országot, mint ahogy Atyám, nekem átadta” (Lk 22,29)
 - „Átadtam nekik tanításodat...” (Jn 17,14)

- apostolok – első közösségek
 - „Legyetek hát állhatatosak, testvérek, és ragaszkodjatok a hagyományokhoz, amelyeket tőlünk élőszóban vagy levélben kaptatok” (2Tessz 2,15)
- keresztények – még nem hívők
 - „Azok, akik szétszéledtek, ahová csak elvetődtek, mindenütt hirdették az evangéliumot” (ApCsel 8,4)
 - „...az első naptól mindmáig részt vállaltatok (Krisztus) evangéliumának hirdetésében” (Fil 1,5)
- Fiú – Atya
 - „Azután következik a vég, amikor is (Krisztus) átadja az Istennek, az Atyának az uralmat” (1Kor 15,24)

Christus traditus

(H. Verweyen)

1) *„... egy ember kiszolgáltatása az erőszaknak egy másik ember által...”*

- Jézusnak Júdás általi elárulása
- Általánosan: az igaznak az emberek általi kiszolgáltatása (vö. Keresztelő János kiszolgáltatása; Mk 1,14; 6,14–29)
- „A tanítványok kiszolgáltatása mint Jézus útjának megjelenítése az egyházi tanúságtétel prizmájában” (vö. Lk – ApCsel)

2) „... saját Fiának kiszolgáltatása mindannyiunkért az Atya részéről (vö. különösen is Róm 4,25; 8,32)...”

- Megtestesülés
- Szenvedés és megváltó kereszthalál:
„Elérkezett az óra. Az Emberfiát a bűnösök kezére adják” (Mt 26,45)
- „Ezt az embert az Isten elhatározott terve szerint kiszolgáltattátok, és gonosz kezek által keresztre feszítve elveszejtettétek” (ApCsel 2,23)
 - A háttérben az Atya akarata munkálkodik
 - A *Deus tradens*, az átadó Isten gondolata

3) „... Jézus önodaadása
»értünk« (Ef 5,2), »az
Egyházért« (Ef 5,25), »értem«
(Gal 2,20)”

- „Azért szeret az Atya, mert odaadom az életemet, hogy majd újra visszavegyem. Nem veszi el tőlem senki, magam adom oda, mert van rá hatalmam, hogy odaadjam, és van rá hatalmam, hogy visszavegyem. Ezt a parancsot kaptam az Atyától” (Jn 10,17k)
- A *Christus auto-tradens*, az ön-átadó Krisztus gondolata

REAL lives.

REAL stories.

REAL impact.

+1) Krisztus átadása

- Alap: a Szentháromság belső élete
- Közepont: az üdvtörténeti átadás
- Konkrét megvalósulás: ember és ember között
 - Az apostolok igehirdetésében: „...az evangéliumot nemcsak szóval hirdettük közöttetek, hanem erővel, Szentlélekkel és mély meggyőződéssel is” (1Tessz 1,5)
 - A keresztények igehirdetésében és tanúságtételében: „...hirdesd az evangéliumot, állj vele elő, akár alkalmas, akár alkalmatlan. Érvelj, ints, buzdíts nagy türelemmel és hozzáértéssel. [...] Te azonban maradj mindenben meggondolt, viseld el a bajokat, teljesítsd az evangélium hirdetőjének feladatát, töltsd be szolgálatodat” (2Tim 4,2.5)

Az átadás útja

- Örömhírt hirdetni (*euangelidzomai*)
 - Dt-Iz és a performatív örömhír-hirdetés
 - „Milyen szép a hegyeken annak a lába, aki jó hírt hoz; aki békét hirdet, örömhírt hoz, és kikiáltja a szabadulást. Aki azt mondja Sionnak: »Királya lett a te Istened.«” (Iz 52,7)
 - Vö. „Az Úr lelke nyugszik rajtam, mert az Úr kent föl engem. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, és meggyógyítsam a megtört szívűeket. Hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadságot a börtönök lakóinak. Hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét, Istenünk bosszújának napját.” (Iz 61,1-2)

– Az evangelizáló Jézus

- „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok” (Lk 4,21)
- „Ezután bejárta a városokat s a falvakat, tanított, és hirdette az Isten országát” (Lk 8,1)
- Az örömhír aktív-dinamikus dimenziója (mint *ige*)
- Az evangelizálás és az Ország elszakíthatatlan kapcsolata

– Az evangelizáló apostolok

- Az örömhír megvalósult tartalmi vetülete (mint *főnév*)
- „Jézus Krisztus evangéliuma” (vö. Mk 1,1)
 - Jézus az evangelizálás tökéletes alanya s konkretizálódott tárgya
 - Sajátos vetületek: szabadulás, üdvösség, béke

- Hirdetni (*kérüszó*)

- Jézus

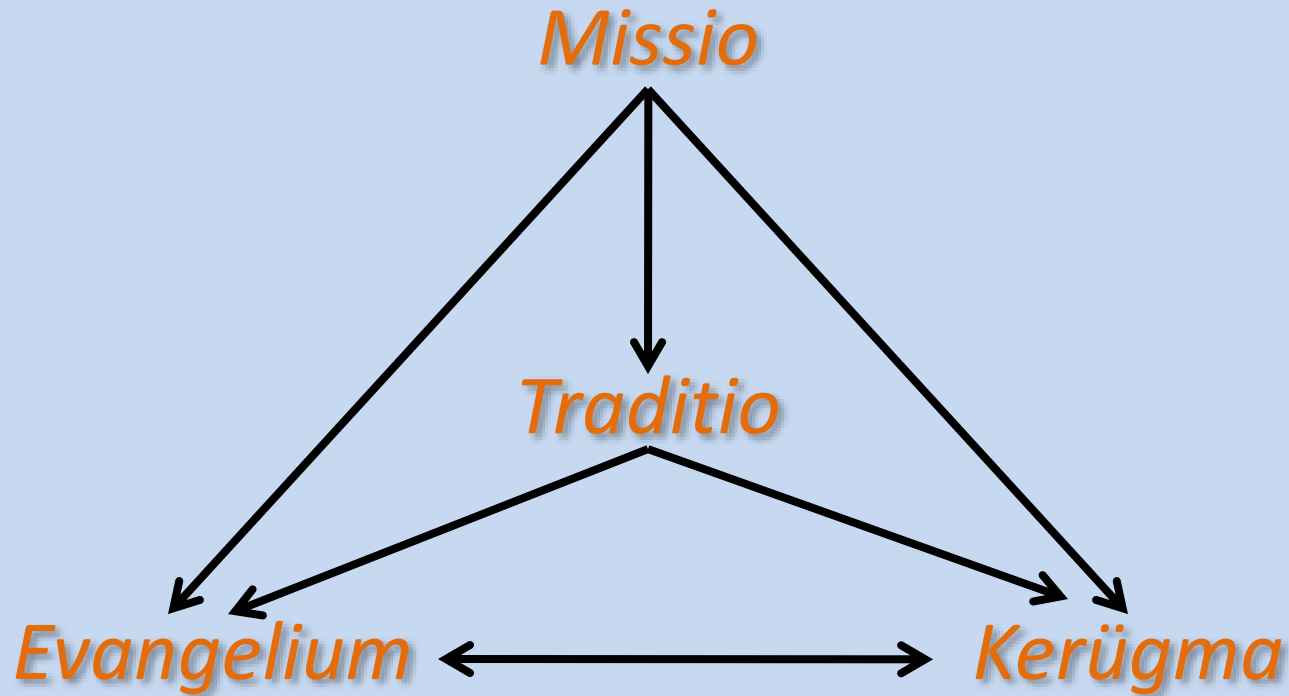
- Az evangéliumokban összekapcsolódhat az *euangelidzomai* igével (ld. Lk 4,43k és 8,1)
 - Adott esetben annak szinonimája (vö. Mk 1,38)

- Apostolok

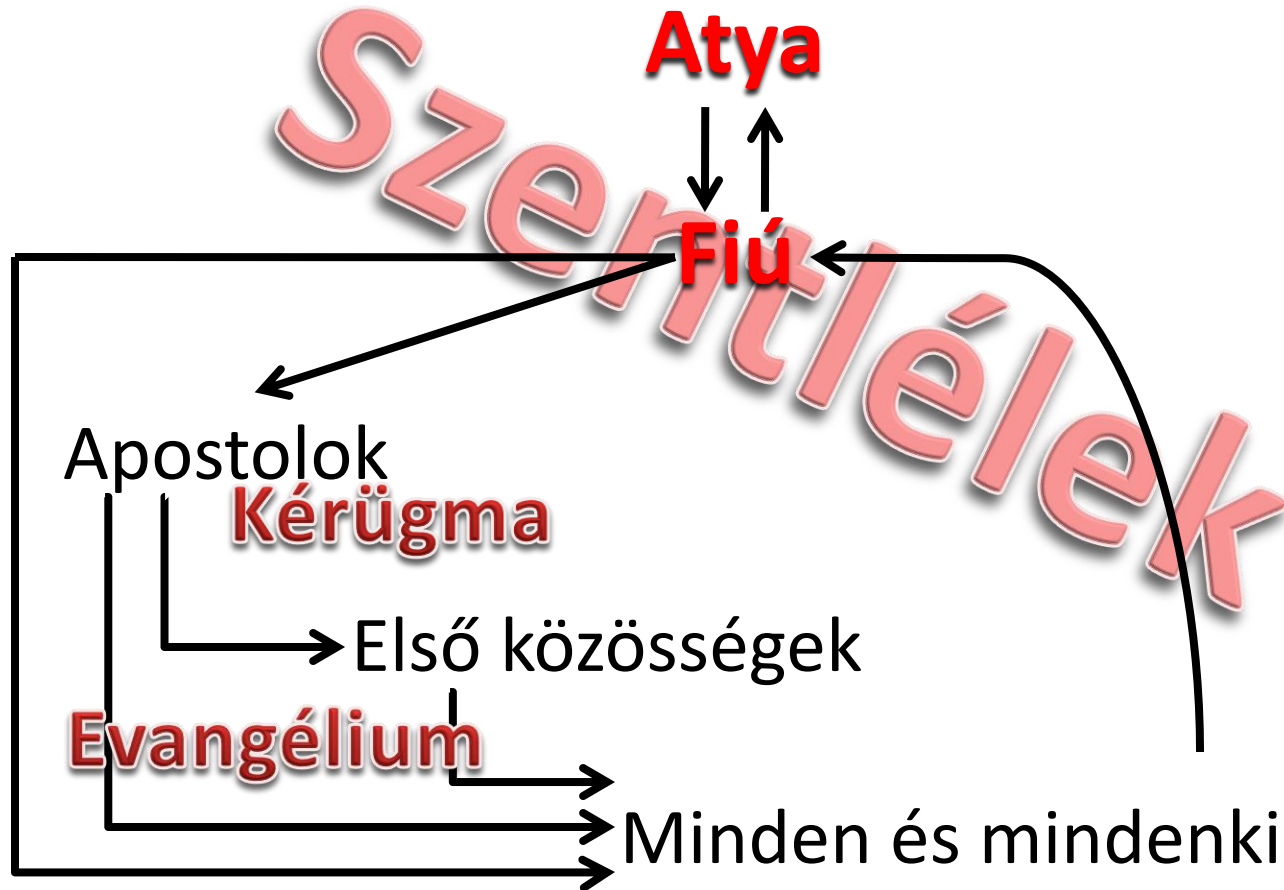
- „Ezért kaptam a küldetést, hogy hírnök és apostol legyek – igazat mondok, nem hazudom –, a pogányok tanítója hitre és igazságra” (1Tim 2,7).
 - [Üdvözítőnk, Krisztus Jézus] „... felragyogtatta előttünk az életet és a halhatatlanságot, az evangéliummal, amelynek hirdetője, apostola és tanítója lettem” (2Tim 1,10k)

- Egyéb kifejezések
 - Tanítani (*diaszkó*)
 - Hallani, hallgatni (*akouó*)
 - Tanulni, tanulmányozni (*manthanó*)
 - (meg)ítélni, elhatározni (*krinó*)
 - Megvallani, egybehangzóan állítani (*homologeó*)
 - Megvallani, tanúsítani (*martüreó*)
 - Védekezni, értelmes választ adni (*apologeomai*)
 - Válaszolni (*apokrinomai*)
 - Példát, mintát (*hüpotüposzisz*) adni

Összegzés

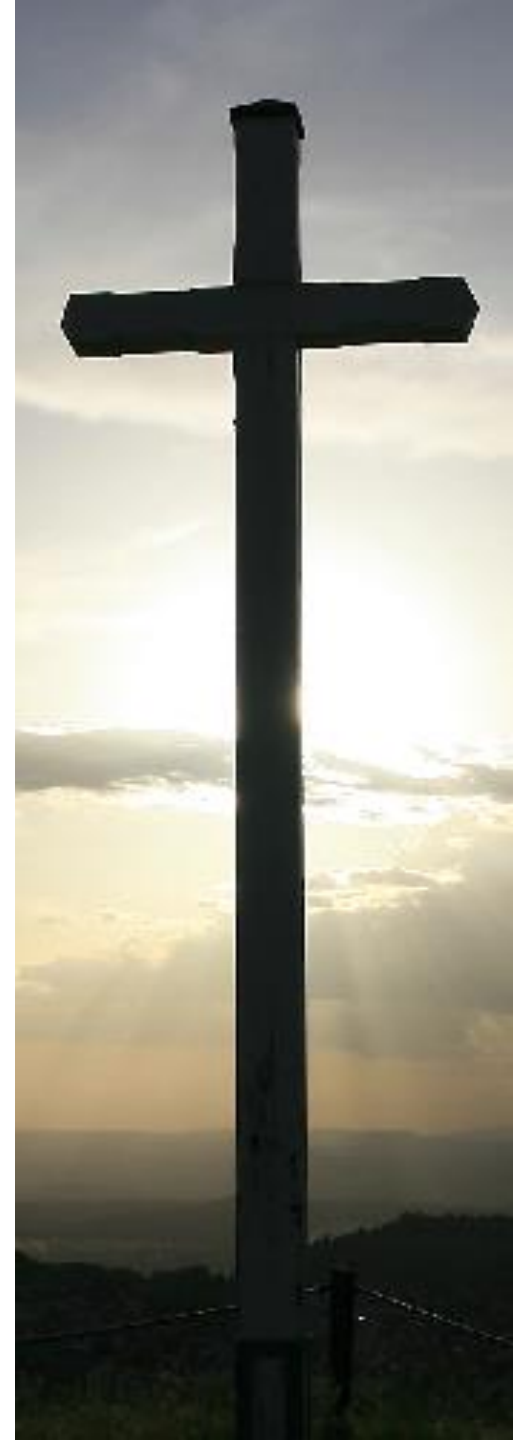

A „nagy átadási folyamat”

II. A kérügma

- „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia” (Mt 16,16)
- „Én Uram, én Istenem” (Jn 20,28)
- „Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: Krisztus meghalt bűneinkért, az Írások szerint, eltemették és harmadnap feltámadt, az Írások szerint. Megjelent Péternek, majd a tizenkettőnek. Később egyszerre több mint ötszáz testvérnek jelent meg, ezek közül a legtöbben még élnek, néhányan azonban már meghaltak. Azután Jakabnak jelent meg, majd az összes apostolnak. Utánuk pedig, mint egy elvetéltnek, megjelent nekem is” (1Kor 15,3-8)

Csak hogy az alapvető tengelyeket említsük, szüntelenül szemünk előtt kell tartani **Isten rendelkezését**, vagyis a gyermeki **szövetséget Jézus Krisztusban a Szentlélek által**; Krisztusra tekinteni, aki az **üdvösség** forrása mindenki számára; az **Egyházra**, amely az üdvösség egyetemes szentsége; a **szeretetre**, amely Krisztus tanítványainak *par excellence* jele. Ez a **kinyilatkoztatás**, amely mindenekelőtt a Isten minden ember iránti szeretetének a kinyilatkoztatása, a zsidó nép történelmében és kultúráján keresztül valósult meg, beteljesülését pedig az Ige által nyerte el, aki megtestesült népe ölében: ez az őseredeti ajándék, amely az Írásokra lett bízva, érinthetetlen marad, mint a Gondviselés által akart út, akárcsak a dogmák, amelyeket az Egyház ezen kinyilatkoztatásból kiindulva juttatott kifejezésre. A hitnek ez a belső magja meghalad minden kultúrát.

VI. Pál: *Discours aux participants
au Congrès International de Missiologie
(1975. október 11.)*

A kérügma – ma

- Körkép (EG 63)
 - Társadalmi-kulturális helyzet
 - -izmusok sokasága
 - Materializmus
 - Szekularizmus
 - Individualizmus
 - A perifériák egyre nagyobb kiterjedése
 - Vö. Kavanaugh: *Krisztus követése a fogyasztói társadalomban*
 - Üres belső
 - Sérült kapcsolatok
 - Vágyakozás a dolgok után
 - Az igazságtalanság elharapózása
 - Menekülés az élet sérültjeitől

- Új vallási mozgalmak (EG 63)
 - Jól mozognak a perifériákon
 - Azonnali választ kínálnak
 - Reflektálnak a materiális és spirituális nyomorra
 - Vö. mágia
 - Feltűnésmentes, felszín alatti előrehaladás (vö. a katolikusok körében tapasztalható jelenségek)
 - Szélsőséges egyénközpontúság
 - A racionalizmus által hátrahagyott űr betöltése
 - Érzelmek központi szerepe
 - Álmissztika

God is too Big to fit into one Religion

© Tantra

- A keresztények és az Egyház felelőssége
 - Egyéni szint
 - Elveszett az Egyházhoz tartozás tudata
 - Nincs erős hittudat (vö. XVI. Benedek: *Porta fidei*)
 - Hiányzik a spiritualitás
 - Közösségi/intézményes szint
 - Kevéssé befogadó közeg a plébániákon
 - Bürokratikus hozzáállás a legegyszerűbb problémákhoz
 - Adminisztratív egyházstílus
 - A szentség-kiszolgáltatás mint a lelkipásztorkodás egyetlen formája

Kimondani a kérügmát

- A kérügma mint „első igehirdetés” (EG 164)
 - Teológiailag: „A *kérügma* szentháromságos. A Lélek tüze ez, aki nyelvek formájában ajándékozta magát, és fölébreszti bennünk a Jézus Krisztusba vetett hitet, aki halálával és föltámadásával kinyilatkoztatja és közli velünk az Atya végtelen irgalmát”.
 - Az üzenet szintjén: „Jézus Krisztus szeret téged, életét adta azért, hogy üdvözítsen téged, és most minden nap melletted él, hogy megvilágosítson, megerősítsen, megszabadítson téged”.
 - Ez az első igehirdetés
 - Nem csak kronológiailag, de minőségileg
 - Bár jön a második, harmadik stb., ez soha nem meghaladott
 - Mindig újra kell hirdetni
 - A kérügma kimondásával az Egyház önmagát is evangelizálja

**Dio
ti ama
personalmente**

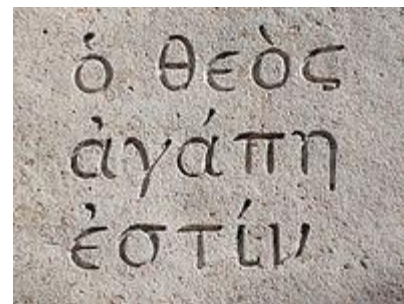
Kérügma és doktrína

- „Nem szabad azt gondolnunk, hogy a katekézisben el lehet hagyni a *kérügmát* egy olyan képzés javára, melyről föltételeznénk, hogy „szilárdabb”. Semmi nem szilárdabb, mélyebb, biztosabb, egységesebb és bölcsebb, mint ez a hirdetés” (EG 165).
 - A „tartalomorientált hitoktatás” téves értelmezése
 - A doktrinális hűség mint önvédelem vagy mint elvilágiasodott lelkiiség
- Jó esetben az evangelizáció, misszió, katekézis, prédikáció, képzés = a kérügma elmélyítése
- „Ez a hirdetés válaszol a végtelenre irányuló – minden emberi szívben jelenlévő – vágyra”

A kérügmatus igehirdetés vonásai

- Tartalmi követelmények
 - „fejezze ki Istennek a vallási és erkölcsi kötelezettségeket megelőző üdvözítő szeretetét”,
 - „ne kényszerítse rá senkire az igazságot, és szólítsa meg a szabadságot”,
 - „legyen benne öröm, készítés, életerő és harmonikus teljesség”,
 - „a prédikációt ne redukálja néhány, esetenként inkább filozófiai, mint evangéliumi tantételre”.
- Az evangelizáló karakterének követelményei
 - közelség,
 - párbeszédre való nyitottság,
 - türelem,
 - nem ítélező szívélyes befogadás

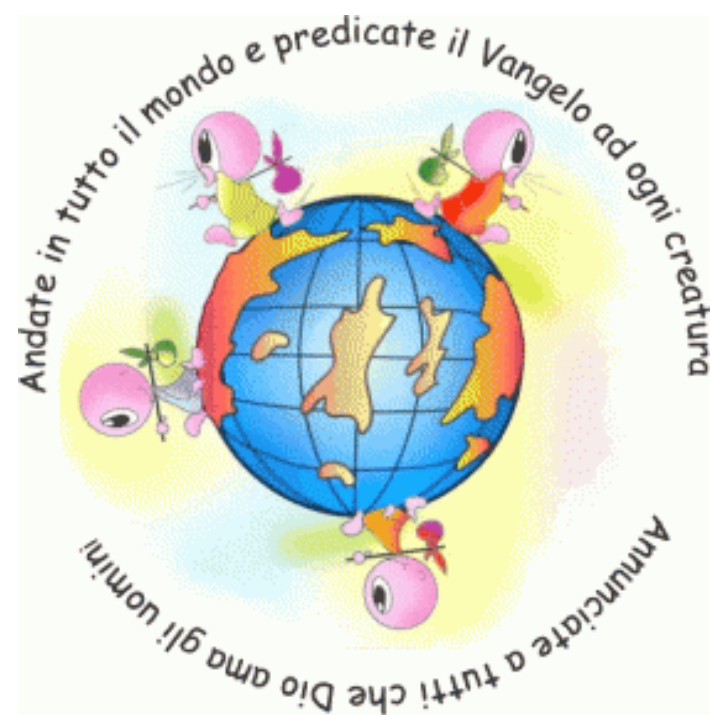
A kérügma átadásának dimenziói

- Müsztagógikus beavatás (EG 166)
 - A hitben való képzés fokozatossága (az egész közösség részvételével)
 - A beavatás liturgikus szimbólumainak megújult értékelése
- A szépség útja (*via pulchritudinis*)
 - „...az igazi szépség minden kifejezését ösvénynek tekinthetjük, amely elvezet az Úr Jézussal való találkozáshoz”
 - „Bátornak kell lenni az új jelek, az új szimbólumok, az új test megtalálásban a Szó átadására; a szépség új formáit kell megtalálni, amelyek különböző kulturális közegekben nyilvánulnak meg, beleértve a szépség nem konvencionális formáit is, amelyek talán kevésbé jelentősek az evangéliumot hirdetőik számára, de a többiek számára különösen vonzóvá váltak”

- Morális vetület (EG 168)
 - A jó mint kíváncsú és szép megmutatása
 - Új életstílus kialakítása
 - Értelmes ellentmondás a rossznak
 - „Jó, ha nem apokaliptikus diagnózisok szakértőinek és sötét bírácak tekintenek minket, akik örömet lelik mindenféle veszély és eltévelyedés beazonosításában, hanem a magas rendű javaslatok örömteli hirdetőinek látnak minket, akik az evangéliumhoz hűséges életben felragyogó jó és szépség őrei”
- A növekedési folyamat kísérése (EG 169-173)

III. Ki hirdesse az Evangéliumot?

- A kereszténység mint egy nép mindenkiért (EG 112-114)
- Mindannyian misszionárius tanítványok vagyunk (EG 119-121) – a keresztség okán
 - „Minden megkeresztelt emberben, az elsőtől az utolsóig, hat a Lélek megszentelő ereje, mely evangelizálásra készítet” (EG 119).
 - A nép tévedhetetlensége „*in credendo*”
 - A hit ösztöne – „*sensus fidei*”

Az új evangelizációnak magában kell hordoznia minden egyes megkeresztelt ember újfajta aktív szereplővé válását. Ez a meggyőződés közvetlen felszólítássá válik minden keresztény felé, hogy senki ne mondjon le a saját evangelizációs feladatáról lévén, hogy ha valaki valószínűleg megtapasztalta az üdvözítő Isten szeretetét, nem szorul rá hosszas felkészítésre, hogy menjen és hirdesse azt, nem várhat arra, hogy sok előadásban, vagy hosszas oktatásban legyen része. Minden keresztény annyira misszionárius, amennyire találkozott Isten szeretetével Jézus Krisztusban; többé ne mondjuk, hogy „tanítványok” és „misszionáriusok” vagyunk, hanem azt mondjuk, mindig „misszionárius-tanítványok” vagyunk.

(EG 120)

IV. Kinek hirdessük az Evangéliumot?

- *Önmagunknak:* „mindannyiunknak engednünk kell, hogy a többiek állandóan evangelizáljanak bennünket” (EG 121)
- *A körülöttünk élőknek:* „Arról van szó, hogy az evangéliumot azoknak vigyük el, akikkel dolgunk van, akár közel állnak hozzánk, akár ismeretlenek” (EG 127)

Valamennyien arra vagyunk hivatottak, hogy fölkínáljuk másoknak a kifejezett tanúságtételt az Úr üdvözítő szeretetéről, aki minden tökéletlenségünkön túl följánlja nekünk a közelségét, a Szavát, az erejét, és értelmet ad az életünknek. A szíved tudja, hogy az élet nem ugyanaz Nélküle, tehát az, amit fölfedeztél, az, ami segít élni és ami reményt ad neked, ez az, amit közölnöd kell másokkal. A tökéletlenségünk nem lehet mentség; épp ellenkezőleg, a küldetés állandó készítés arra, hogy ne kényelmesedjünk el a közepszerűségben, hanem állandóan növekedjünk.

(EG 122)

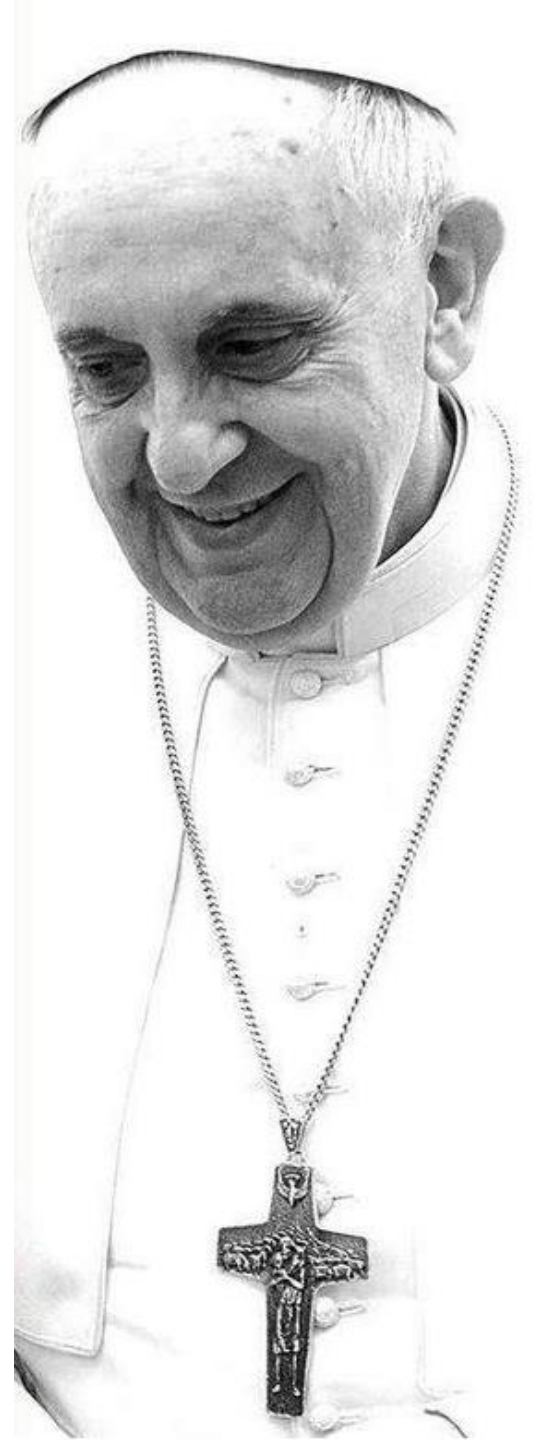
A szegények

- Kivételezett hely az evangéliumban
 - Magnificat (Lk 1)
 - Jézus a názáreti zsinagógában (Lk 4)
 - A csodák mint szabadító gesztusok
- A kérügma mint a megszabadítás üzenete
 - *A megváltás* eredeti jelentési síkja
 - A lelki és testi felszabadítás szava
 - Teljes értékű emberi fejlődés és *jólét* (vö. EG 192)

- A szegényekkel való törődés
 - Az evangelizáció hitelességének kritériuma (vö. Gal 2,10)
 - Szembemegy az individualista pogánysággal
 - „Az evangélium szépségét nem tudjuk mindig megfelelően megmutatni, de van egy jel, amely soha nem hiányozhat: az utolsókkal való törődés, akiket a társadalom kiselejtez és eldob”(EG 195)
 - „a legrosszabb hátrányos megkülönböztetés, amelytől a szegények szenvednek, a spirituális figyelem hiánya” (EG 200)
 - „A szegények melletti alapvető döntést főképp a kivételes és elsődleges vallási figyelem nyelvére kell lefordítani” (EG 200)
- A szegények „titka”
 - Isten közelsége, a betlehemi jászol
 - A szegények az evangélium első meghallói
 - „Az Egyház számára a szegényekkel való törődés, megelőzve minden kulturális, szociológiai, politikai vagy filozófiai kategóriát, elsődlegesen teológiai kategória” (EG 198)
 - Ők az „első irgalmasság” hordozói
 - „Ezért vágyom egy szegényeket szolgáló szegény Egyházra” (EG 198)

Miért kellene bonyolítani azt, ami ilyen egyszerű? Az elméleti módszerek arra valók, hogy segítsék a valósággal való kapcsolatot, amelyet magyarázni akarnak és nem eltávolodni tőle. Ez elsősorban a bibliai buzdításokra érvényes, amelyek oly határozottan serkentenek a szegény iránti testvéri szeretetre, alázatos és nagylelkű szolgálatra, igazságosságra, irgalmasságra. Jézus a szavaival és példájával megmutattat nekünk a másik megbecsülésének útját. Miért homályosítanánk el azt, ami ilyen világos? Ne csak arra törekedjünk, hogy ne essünk tanbeli tévedésekbe, hanem arra is, hogy hűségesek legyünk az élet és bölcsesség ezen fényességes útjához. Mert „az «ortodoxia» védelmezőivel szemben olykor azt a vádat emelik, hogy passzívak, engedékenyek vagy vétkeesen cinkosok az elviselhetetlen igazságtalanság élethelyzeteivel és az azokat fenntartó politikai rezsimekkel szemben”.

(EG 194)

[A szegények] „sok mindenre meg tudnak tanítani minket. Túl azon, hogy részesei a *sensus fidei*-nek, szenvedéseik révén ismerik a szenvedő Krisztust. Mindannyiunknak hagynunk kell, hogy evangelizáljanak minket. Az új evangelizáció felszólítás arra, hogy ismerjük fel életük üdvözítő erejét és helyezzük azt az Egyház útjának középpontjába. Hivatásunk, hogy felfedezzük bennük Krisztust, ügyeik kapcsán a szolgálatukba állítsuk a hangunkat, de az is, hogy barátaik legyünk, meghallgassuk, megértsük őket és fogadjuk be azt a titokzatos bölcsességet, amelyet Isten általuk akar közölni velünk”

(EG 198).

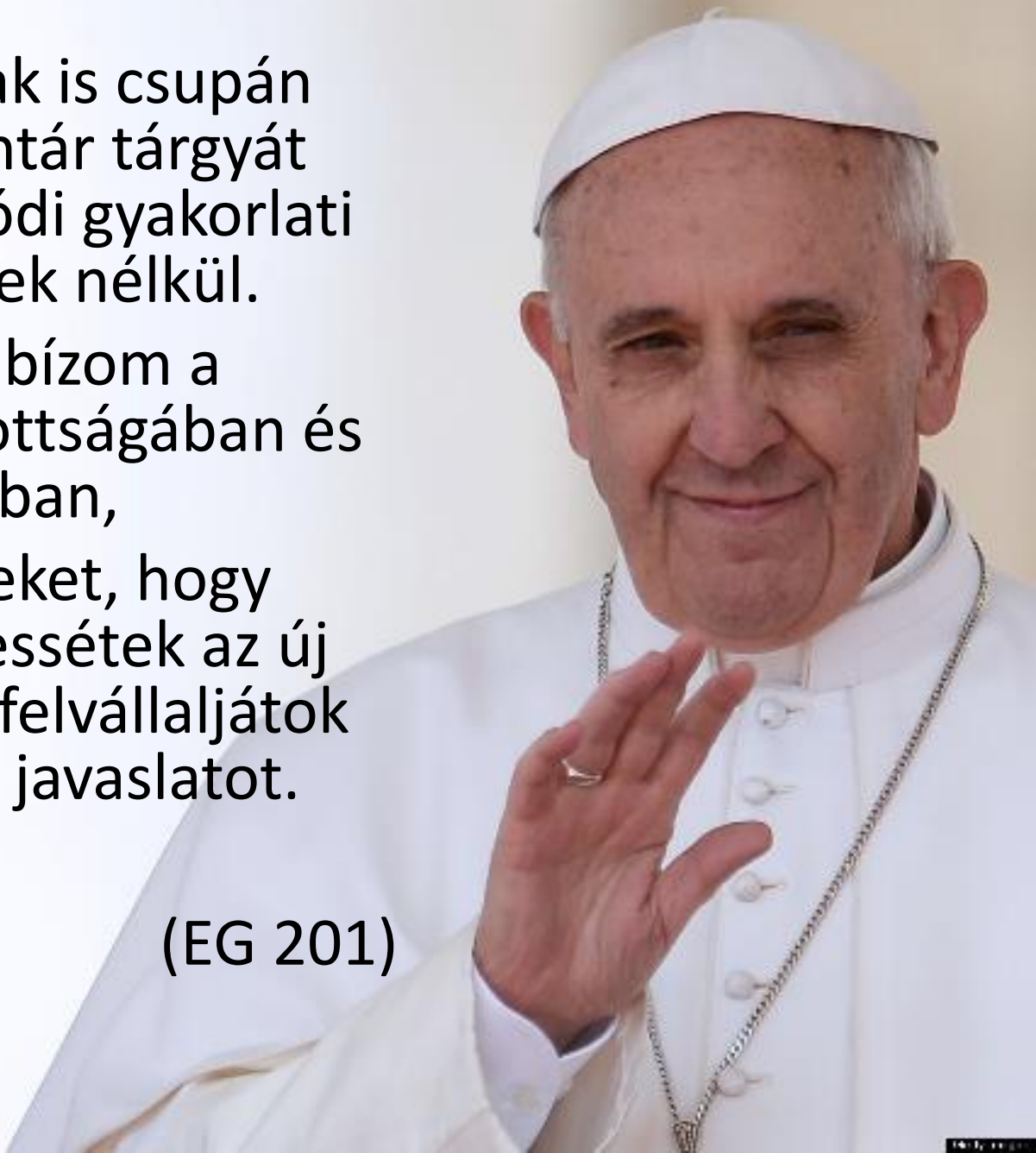

Félek, hogy e szavak is csupán
néhány kommentár tárgyát
képezik majd, valódi gyakorlati
következmények nélkül.

Ennek ellenére bízom a
keresztények nyitottságában és
jóakaratában,

és kérlek benneteket, hogy
közösségileg keressétek az új
utakat arra, hogy felvállaljátok
ezt a megújított javaslatot.

(EG 201)

Hogyan hirdessük az Evangéliumot?

- Személytől személyig (EG 127)
- Mindig tiszteletteljesen és udvariasan (EG 128)
- Alázatosan és tanúságtevő módon, tanulékonyan (EG 128)
- Élő közvetlenségben: „egy beszélgetés során valósítható meg, de ilyen az is, amit egy misszionárius akkor végez, amikor meglátogat egy családi otthont. Tanítványnak lenni állandó készséget jelent arra, hogy elvigyük másokhoz Jézus szeretetét, és ez spontán módon bárhol megtörténhet, utcákon, tereken, munka közben, egy úton” (EG 127)

Az igehirdető találkozás fázisai (EG 128)

1. Személyes párbeszéd, „melyben a másik kimondja és megosztja az örömeit, a reményeit, a szeretteiért való aggodalmait, és sok egyéb dolgot, ami betölti a szívét”.
2. Szentírási szakasz olvasása vagy elmesélése – „mindig emlékeztetve az alapvető üzenetre: Isten személyes szeretetére, aki emberré lett, önmagát adta értünk, s mert él, fölkínálja üdvösségét és barátságát”.
3. Nyitottság a Szó minket felülmúló voltára: „Néha közvetlenebbül fejeződik ki, máskor személyes tanúságtétel, elbeszélés, gesztus által, vagy olyan formában, melyet maga a Szentlélek ébreszthet a konkrét helyzetben”.
4. Ha a feltételek adottak, ima, „ mely azokhoz az aggodalmakhoz kötődik, melyekről a megszólított személy beszélt. Ezáltal világosabban megérzi, hogy meghallgatták és megértették, hogy a helyzetét Isten kezébe tették le, és föl fogja ismerni, hogy Isten Szava valóságosan az ő életéhez szól” (ha nincs nyitottság: közbenjárás)

„Módszertani” szempontok

- Nem kell ragaszkodni előre adott formulákhoz (EG 129)
 - A Lélek változatossága nem listázható
 - Nyitottság a körülményekre, helyzetekre
 - Igazi szintézis az adott kultúrával
- Élni kell a karizmákkal (EG 130)
 - Nem zárt örökség, hanem dinamikus, folyton megújuló ajándékok ezek
 - „Minél inkább az evangélium szívére tekint egy karizma, a gyakorlása annál egyházasabb lesz”
 - A fő karizma: egység a sokféleségben
 - Az emberi sokféleség az pártoskodás, kirekesztés, bezárkózás, a szentlelkes sokféleség gazdagság
 - Az emberi egység uniformizálás, a szentlelkes egység béke és harmónia

